

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΗΣ ΟΛΓΑΣ ΤΑΝΤΟΥ

Οι σύγχρονες προκλήσεις στα θέματα της διαχείρισης του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με την ανάγκη για ολοκληρωμένες λύσεις πράσινης ανάπτυξης, οδήγησαν στη δημιουργία φορέων επιστημονικής υποστήριξης του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα που θα ανταποκρίνονται σ' αυτές. Στη χώρα μας ερωτήματα όπως πώς μπορεί να γίνει κατάλληλη διαχείριση των υδάτων των ποταμών ή πώς μπορούμε να έχουμε έγκαιρη και έγκυρη προειδοποίηση για ενδεχόμενες πλημμύρες έχουν βρει την απάντησή τους μέσα από τα επιστημονικά προγράμματα στα οποία συμμετέχει το Διαβαλκανικό Κέντρο Περιβάλλοντος (ΔΚΠ), το οποίο εδράζεται στο Λαγκαδά.

Τα «Επίκαιρα» σας παρουσιάζουν τις ποικίλες επιστημονικές δράσεις του ΔΚΠ αλλά και τα προγράμματά του που, ενσωματώνοντας την καινοτομία και την επιστημονική γνώση, οδηγούν στην ανάπτυξη νέων εφαρμογών, οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της αγροτικής παραγωγής, κάνοντας παράλληλα ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων.

Σύντομο ιστορικό

Εφαπτήριο για την ίδρυση το 2007 του Διαβαλκανικού Κέντρου Περιβάλλοντος στάθηκε η ανάγκη για ολοκληρωμένη διαχείριση των διασυνοριακών λεκανών απορροής και των φυσικών πόρων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, μέσω καινοτόμων εφαρμογών και αποτελεσματικότερων μηχανισμών διακυβέρνησης. Οι δράσεις του ΔΚΠ αποσκοπούν στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας των μηχανισμών λήψης αποφάσεων, καθώς και στην προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας σε διακρατικές λεκάνες απορροής. Επιπρόσθετα, δίνεται βαρύτητα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον ιδιωτικό τομέα αλλά και στην προώθηση ολοκληρωμένων διατομεακών λύσεων στους τομείς της πράσινης ανάπτυξης, όπως και της διαχείρισης και προστασίας των φυσικών πόρων.

Σήμερα πλέον το ΔΚΠ αποτελεί έναν πρότυπο φορέα σύζευξης της ερευνητικής κοινότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με το δημόσιο τομέα και, μέσα από ένα διεθνές δίκτυο συνεργασιών, επιχειρεί να συμβάλει κείρια στην περιβαλλοντική αλλά και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

για το περιβάλλον

«AUTONEST»: Ο Νέοτος στο επίκεντρο

Το «AUTONEST» –ακρωνύμιο του έργου «Αυτοματοποιημένες Τηλεμετρικές Εφαρμογές Επιχειρησιακής Παρακολούθησης στη Λεκάνη Απορροής του Ποταμού Νέστο»– χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2007-2013». Επικεφαλής εταίρος είναι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, με εταίρους το ΔΚΠ και το Club «Economika 2000».

Ο διδάκτωρ χημικός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και υπεύθυνος του Τμήματος Συλλογής, Ανάλυσης και Επεξεργασίας Δεδομένων του Διαβαλκανικού Κέντρου Περιβάλλοντος, κ. Απόστολος Αντωνιάδης, σημειώνει πως «το "AUTONEST" αναφέρεται στην ανάγκη για αποτελεσματική παρακολούθηση των υδάτινων πόρων και για βελτίωση των παρεχόμενων πολιτικών σε σχέση με την Οδηγία-Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) στη λεκάνη απορροής του ποταμού Νέ-

στου, μέσω της ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτόμων τεχνολογιών και ψηφιακών εφαρμογών. Ο γενικός στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη ενός επιχειρησιακού μηχανισμού στήριξης για τις αρμόδιες Αρχές διαχείρισης υδάτων στη Βουλγαρία και την Ελλάδα προκειμένου να διευκολυνθούν ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός βιώσιμου μοντέλου διαχείρισης των υδάτων σε συνεργασία με την πολιτική προστασία».

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι στο πλαίσιο του «AUTONEST» ήδη έχουν εγκαθιδρυθεί τηλεμετρικά δίκτυα για την ποιοτική παρακολούθηση των υδάτων σε Ελλάδα και Βουλγαρία, καθώς και για την από κοινού ανάπτυξη ενός ενιαίου πλαισίου για την επεξεργασία, τη συλλογή, τη σύγκριση και τη λειτουργικότητα των τηλεμετρικών σταθμών. Παράλληλα, η αξιοποίηση των τηλεμετρικών δεδομένων σε πραγματικό χρόνο από ένα αναπτυγμένο δίκτυο έγκαιρης προειδοποίησης συνδράμει σε μεγάλο βαθμό στην προστασία των πολιτών έναντι της ρύπανσης των υδάτων.

Πρώτος τηλεμετρικός σταθμός στη Φραγμαλίτηνη του Θησαυρού (Νέστος).

«RIVERALERT»: Ο ποταμός Στρυμόνας υπό στενή παρακολούθηση

Έχοντας ως σκοπό τη δημιουργία ενός αξιόπιστου μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης και διαχείρισης των υδάτων σε περιπτώσεις πλημμυρικών φαινομένων για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και της οικονομικής ανάπτυξης, το ευρωπαϊκό έργο «RIVERALERT», στο οποίο συμμετέχει το ΔΚΠ και πόλι σε συνεργασία με τη Βουλγαρία, καλείται να αντιμετωπίσει μια μεγάλη πρόκληση: τη δημιουργία ενός λειτουργικού και βιώσιμου τηλεμετρικού συστήματος παρακολούθησης της ποσότητας των υδάτων στη λεκάνη απορροής του ποταμού Στρυμόνα για τις Διευθύνσεις Υδάτων και τις Αρχές Πολιτικής Προστασίας.

Μιλώντας στα «Επίκαιρα» ο διδάκτωρ της Γεωπονικής Σχολής στο ΑΠΘ και υπεύθυνος του Τμήματος Σχεδιασμού και Υλοποίησης Προγραμμάτων του Διαβαλκανικού Κέντρου Περιβάλλοντος, κ. Βασίλειος Τακαβάκογλου, συνοψίζει τους ειδικούς στόχους του προγράμματος: «Πρώτος στόχος είναι

η δημιουργία δικτύου αισθητήριων οργάνων συμβατών και μεταξύ τους βαθμονομούμενων, ικανού να μεταδώσει αξιόπιστα και συμβατά δεδομένα που αφορούν στην ποσότητα του νερού και των ιζημάτων με τυποποιημένη μεθοδολογία και κοινές προδιαγραφές για την εφαρμογή του άρθρου 8 της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα νερά. Δεύτερο στόχο μας αποτελεί η ανάπτυξη κοινών εργαλείων λογισμικού για την εκτίμηση του κινδύνου πλημμύρας και διάβρωσης στη λεκάνη απορροής του Στρυμόνα για την εφαρμογή της Οδηγίας για τις πλημμύρες και της Σύμβασης για την προστασία από την ερημοποίηση. Τέλος, στοχεύουμε στη δημιουργία διασυνοριακών υποστηρικτικών υποδομών για γρήγορη, αξιόπιστη και από κοινού δράση και απόκριση, ώστε να εξασφαλιστεί

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Προ ημερών το Διαβαλκανικό Κέντρο Περιβάλλοντος διοργάνωσε με επιτυχία τη διεθνή ημερίδα με θέμα «Διακυβέρνηση και καινοτομία, μοχλός σειφόρου ανάπτυξης, διαχείρισης και προστασίας των φυσικών πόρων». Στην ημερίδα συμμετείχαν σπουδαίοι επιστήμονες από ολόκληρο τον κόσμο, μεταξύ των οποίων ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Φλόριντα Thomas Crispan, ο οποίος μετέφερε την εμπειρία του για τον εντοπισμό περιβαλλοντικών θεμάτων και τους τρόπους διαχείρισής τους, ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Φράμπουργκ Steffen Kuntz, ο οποίος αναφέρθηκε στις νέες δορυφορικές αποστολές, καθώς και η Barbara Rayan, γενική γραμματέας Συστημάτων Γεωεπισκόπησης της Ομάδας για τις Παρατηρήσεις της Γης (Group on Earth Observations), η οποία υπογράμμισε την ανάγκη να αξιοποιηθούν από τους ειδικούς τα στοιχεία και οι πληροφορίες γεωεπισκόπησης για τον πλανήτη μας που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι σήμερα.

Διαδικτυακή ψηφιακή εφαρμογή έγκαιρης προειδοποίησης στη λεκάνη απορροής Νέστου (έργο «AUTONEST»).

η λειτουργία του συστήματος, παρέχοντας παράλληλα αξιόπιστα τηλεμετρικά δεδομένα για την εκτίμηση του κινδύνου».

Στήριξη των αγροτών μέσω της καινοτομίας

Στο πλαίσιο του καινοτόμου έργου «Κοινές στρατηγικές καθοδηγούμενης άσκησης αγροτικών δραστηριοτήτων για την εφαρμογή χωρικά διαφοροποιημένης γεωργίας μειωμένων εισροών», το ΔΚΠ αποτελεί έναν από τους εννέα βασικούς εταίρους που συμμετέχουν στη μείωση των επιπτώσεων της γεωργίας στο περιβάλλον και στη μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Όπως μας εξηγεί ο επιστημονικός υπεύθυνος του Διαβαλκανικού Κέντρου Περιβάλλοντος και μέλος του Συμβουλίου του ΑΠΘ, καθηγητής Γεώργιος Ζαλιδής, «στόχος του στρατηγικού αυτού έργου είναι η υιοθέτηση στη διασυνοριακή περιοχή ενός στρατηγικού πλαισίου αναφοράς υποστήριξης του αγροτικού πληθυσμού για την εφαρμογή της γεωργίας μειωμένων εισροών μέσω της καθοδηγούμενης άσκησης των γεωργικών δραστηριοτήτων (λίπανση, άρδευση και φυτοπροστασία). Ο ρόλος του έργου στη διασυνοριακή κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στον τομέα της Γεωργίας θεωρείται μείζονος σημασίας και η υλοποίησή του θα εισαγάγει στις δύο χώρες [Σ.Σ.: Ελλάδα και Βουλγαρία] νέα σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία, θα αναβαθμίσει την έρευνα και, επιπρόσθετα, θα δημιουργήσει ευκαιρίες εργασίας στην αγορά».